

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt roka ... 1 " — " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER FERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</p>
---	--	--

Katolíka Barkóczyho prevládali slobodní murári.

V ministerstve kultu a výučby blahonosne účinkoval vysokej hodnosti úradník, ktorý pred celým svetom dokázal, ako má jednať pravý kresťan a katolík.

Zúrili proti nemu slobodní murári. Napádali ho socialdemokrati. Židovské noviny neustále rúčaly naň: ukrižuj ho! Šmuľovia 48. strany a v slobodnomurárskych dierach hukajúce sovy liberálnej strany pracovnej, jednostajne žiadali jeho hlavu od ministra kultu a osvety grófa Jána Zichyho.

Kým Apponyi bol minister kultu a osvety, slobodní murári, voľnomyselníci, socialdemokrati a židovstvo ničeho nemohli previesť proti Barkóczymu. Aknáhle ale dostala sa na vládu liberálna pracovná strana, nepriateli katolicizmu znovu začali napádať Barkóczyho. Vtedy k jeho obrane v katolíckych vrstvách obyvateľstva vznikol pohyb po celej krajine. Katolícki biskupi dva razy zdvihli slovo v jeho záujme. Katolícky ľud osvedčil sa zaň v 700 shromaždeniach. Valné shromaždenie uhorských katolíkov za nikoho ešte nedemonštrovalo tak dôrazne, ako za Barkóczyho. Všetko toto však nevidel a neslyšal minister liberálnej pracovnej strany gróf Ján Zichy, bo s katolíkom Barkóczyom zachádzal tak, ako to gazda robieva so zlou čeliadkou.

Čo ale zpáchal tento vysoko postavený úradník? Akej viny sa dopustil? Len toho, že bol osvedčeným katolíkom, tak v jeho súkromnom živote ako aj v úrade. Celá jeho veľká vina bola len tá, že sverenému naň stredné školy ne-

chcel zcela prepustiť professorom slobodnomurárskym. Len to bol jeho veľký hriech, že asi 10—12 katolíkov opovážil sa vymenovať za profesorov.

Kto v tomto nevidí prenasledovanie katolíkov?

Či to lahostajne trpeť má katolícky ľud? Nemôže a nesmie to trpeť bez zodpovedného zadosťučinenia! *Voličia grófa Jána Zichyho osvedčili sa už, že pri budúcich voľbách nevyvolia ho viac pre tento jeho skutok. Vo všetkých okresoch aj treba prisne na otázku brať liberálnu stranu práce, ktorá týmto osudným jej činom začala nové obdobie prenasledovania katolíkov.*

Tomuto dala výrazu kresťanská ľudová strana v ohrozujúcej porade 31. januára vydržiavanej, o čom podáme nasledujúcu zprávu:

Kresťanská ľudová strana snemová a Barkóczy.

Poradu zahájil gróf Aladár Zichy, skutočný vnútorný tajný radca, bývalý minister okolo osobnosti kráľa; zápisnicu viedol krajinský vyľanec Karol Huszár. Po zahájení, predseda nasledujúcimi slovami poukázal na významnosť tejto porady:

— Včerajšieho dňa prítomní tu vyslancovia kresťanskej ľudovej strany snemovej žiadali, aby sme vydržiavali poradu, v ktorej výrazu máme dať našim citom nad činom nekďajšieho člena našej strany, nad ktorým pohoršuje sa celé katolíctvo Uhorska. Ja súhlasím s týmto cieľom tejto porady. Ako po celej krajine povstáva

pohyb, aj my máme pozdvihnúť naše slovo proti tomu, čo sa teraz stalo, aby mohútnym osvedčením sa katolíckeho seba povedomia, podobné pády prekazili sme v budúcnosti. Presvedčený som aj, že nás mnohí nasledovať budú v našom spravodlivom boji! (Hlučné éljen.)

Po zahájení porady ujal sa slova pápežský praelát, krajinský vyslanec

Ján *Molnár*: Keď gróf Ján Zichy, po opätom a dôraznom ohlásení sa kresťanskej ľudovej strany v krajinskom sneme, nie našu žiadosť vyplnil, lež proti nám bojujúcich slobodných murárov, keď totiž Mariánské kongregácie vytvoril zo stredných škôl, mohli sme prichystaní byť na to, že v tomto pokračovať bude a baróna Barkóczyho odstráni z úradu. Ačpráve sme to za možnú vec držali, nechceli sme tomu veriť, že naše obavy uskutočnia sa v tak krátkom čase. Predsa sa to však stalo.

Ten gróf Ján Zichy, ktorý na čele kresťanskej reštaurácie, kresťanskej ľudovej strany začal svoje politické účinkovanie; ktorého blahej pamäti gróf Ferdinand Zichy veľkého mena vodca katolíkov Uhorska, označil za svojho nasledovníka, ktorý v bojoch proti nepriateľom kresťanstva ačpráve náš náčelník, už pred rokmi tratil z jeho sily a rezkosti, kým konečne celkom oslabil; zpočiatku vystúpil len z kresťanskej ľudovej strany, potom ale stal sa povodcom alebo aspoň najväčším podporovateľom rozdielu medzi katolicizmom spoločenským a politickým a to v tom čase, keď len slepý nechce nahliadnúť, že nlelen v jednotlivých krajinách, lež po celom svete nad osudom cirkvi rozhodujú jedine v parlamentoch a následkom toho katolíci ani ich cirkev, ani seba samých nemôžu obrániť spoločenskou cestou. K tomu ešte aby tým viacej oslabil úspešnú a vydatnú akciu katolíkov, stále ostal na čele Krajinského Družstva Katolíkov Uhorska, aby týmto spôsobom predstavil sa svetu ako zastupiteľ pravého povedomia katolíckeho, kdežto my v tomto ohľade uplatnenie všetkého tohoto spatrovali sme jedine v osobnosti prófa Ferdinanda Zichyho.

Konečne stal sa ministrom. Početní zvlášte takrečení «spoločenski katolíci» mnoho očakávali od neho. Ako vypadly ich nádeje, toho dôkazom je Barkóczyho záležitosť, ktorou k ví-

fazstvu dopomohol slobodným murárom a volnomyselníkom, ktorí presvedčili sa o tom, že im len vykrikovať a hulákať treba a ustúpi pred nimi všomohúci minister.

Kto by takéhoto muža považovať a prijať mohol za vodcu katolíkov Uhorska?

My vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, na ktorých ľud s dôverou sveril obranu svojich práv, nesmieme mlčať z tejto príležitosti a ponevác prítomne v krajinskom dome nepojednáva sa rozpočet alebo appropriácia, tam teda ohlásiť sa nemôžeme proti pokračovaniu ministra kultu v záležitosti Barkóczyho, s úplným dôrazom ohrožujeme sa proti tomu z tejto našej pravdy. (Hlučné schvalovanie.) Za tým pozdvihol sa k slovu krajinský vyslanec

Georg *Szmrecsányi*: Ctená porada! Krajinský spolok profesorov stredných škôl r. 1906. vydržoval valné shromaždenie. Z tejto príležitosti ministerstvo výučby zastupujúci ministeriálny radca osvedčil sa v takom smysle, že to radostou naplnilo celé viere, a vlasti svojej oddané obecenstvo krajinské.

V spomenutom valnom shromaždení profesorov stredných škôl, z patričného úradného miesta slyšať bolo poprvé, že *mládež vyučujúceho systému základom má byť náboženskomravná výchova.*

Slova tieto vyriekol ministeriálny radca barón Barkóczy. Osvedčenie toto s radostou slyšala väčšina krajinského obecenstva, tým zuričejšou vzteklosťou ale Barkóczyho začali napádať slobodní murári, volnomyselníci a kozmopolitického smeru ich prívrženci. Napádali ho neustále najnemožnejšími vymysleninami a bezzákladnými luhaninami. Škodíť mu však nemohli, bo on svedomite plnil svoje povinnosti a ponevác z druhej strany, bránilo ho viere svojej verne oddané kresťanské obecenstvo. V prvom rade zastával ho shor biskupský a *Katolícka Ľudová Jednota*, ako najmohútnejšia kultúralna ustanovizeň Uhorska opätne a opätne exponovala sa v jeho záujme. Behom šesť rokov nebolo ani jedného významnejšieho shromaždenia v ktorom by sa neboly ozvaly hlasy ku jeho obrane. Celé kresťanské obecenstvo krajiny vyznačilo ho úplnou dôverou a vrelou láskou.

Predsa ale toho museli sme sa dožiť, že barón Alexander Barkóczy podľahol nápadom

slobodných murárov, voľnomyselníkov a iných nevercov. Premohli ho, nezvífazili ale nad ním, lež nad tým mužom, ktorý za každej príležitosti vystatuje sa jeho katolicizmom a kresťanským sebaapovedomím. Minister kultu a výučby gróf Ján Zichy preložením Barkóczyho k inému úradu: *neslýchanej úražky dopustil sa proti veriacemu obecenstvu katolíckemu, aby pred liberálnou menšinou jeho stránky, zadovážil si popularity.*

Týmto dokázal, že je slabou hračkou v rukách našich nepriateľov.

Katolícke obecenstvo ale otvorilo už oči a vidí že ten, ktorý na jeho pleciach vyšinul sa na tú hodnosť, ku ktorej svojou silou ani priblížiť sa nemohol, neni viac hodný tej dôvery, akej posial požíval.

S týmto konečne osvedčujem sa, že úplne súhlasím s návrhom, ktorý predniesol pápežský praelát Ján Molnár. Kresťanská ľudová strana nech prítomne nezariaduje akciu v krajinskom sneme, bo by to pri terajšom jeho složení nevedlo ku cieľu, lež s celou silou nech podporuje mohútny pohyb, ktorý po celej krajine dvíha sa k obrane neslušne urazeného katolicizmu. (Hlučné schvalovanie.) Ako posledný rečník vystúpil krajinský vyslanec

Karol Huszár: Ctená porada! *Od toho času, čo do života uvedené byly cirkevno-politické zákony katolíkov Uhorska nestihla väčšia urážka, ako je odstránenie baróna Barkóczyho.* Pri posúdení tejto otázky, treba v prvom rade to vziať do ohľadu, že Barkóczy neprehrešil sa ani proti programu ministra Zichyho, ani proti žiadnemu z krajinských zákonov. Nedopustil sa žiadnej nespravodlivosti ani proti konfessiam, ani proti nekresťanom. Jeho jedinkou chybou bolo to, že mal smelosti verejne osvedčiť sa, že je veriacim katolíkom a že opovážil sa povedať, že najistejším základom vyučovania mládeže je nábožensko-mravná výchova.

Minister gróf Ján Zichy, ako si aj predstavuje kresťanskú reštauráciu, bez kresťanskej výchovy a výučby? Odstránenie Barkóczyho zas len to dokazuje, že *v kráľovstve sv. Štefana skutočne panujú liberáli a slobodní murári,* proti ktorým nevie alebo nechce sa na nohy postaviť ani gróf Ján Zichy. Raz na vždy treba prekaziť aby podobné inzulty nestihly viacej katolíkov Uhorska a preto v najbližšom kongresse kato-

líckom a v budúcom valnom shromaždení Katolíckej Ľudovej Jednoty na zodpovednosť treba vziať ministra grófa Jána Zichyho. S touto otázkou neideme do krajinského snemu. Nech ju rozriešia katolícke organizácie a ustanovizne. Prestaly už tie časy, keď jednotlivci pod viechou katolicizmu vystrájať mohli takéto veci. Kresťanské povedomie je už natoľko pevné, že *neprijme viac takého za vodcu, čo ho v rozhodnom okamžení zradí a opustí.* (Čulé manifestácie.)

Predseda strany gróf Aladár Zichy v záverečnej krátkej reči pripojil sa k tomu, aby porada v záležitosti Barkóczyho vyslovila ostré ohrozenie a dala to na vedomie i najširším kruhom svojich prívržencov. Na tom máme pracovať, aby po celej krajine na nohy postavili sme katolícke sebaapovedomie a nedali mu oslábnúť skrze také objavy, ako je pád Barkóczyho. (Hlučné schvalovanie.)

S tým zakončená bola porada.

Hlavnomestské organizácie

Katol. Ľud. Jednoty a barón Barkóczy.

Ustredná správa Katolíckej Ľudovej Jednoty 1. februára ku shromaždeniu povolala všetkých miestnych správcoch a vodcov skupenín hlavnomestských organizácií Jednoty, aby sa osvedčili aké kroky treba poduť v záležitosti baróna Barkóczyho.

Shromaždenie zahájil pápežský komorník a hlavný správca Katolíckej Ľudovej Jednoty dr. Alexander Ernst, ktorý keď označil cieľ shromaždenia, vyzval krajinského vyslanca Karola Huszára, aby do podrobna vysvetlil záležitosť Barkóczyho. Krajinský vyslanec Karol Huszár po obširnom vysvetlení záležitosti Barkóczyho v pravom svetle predstavil pokračovanie ministra grófa Jána Zichyho a navrhol, aby vydržiavané byly ohrožujúce shromaždenia. V tomto smysle vyslovili sa i krajinskí vyslancovia Georg Szmrecsányi a Štefan Haller, ďalej pravotár Karol Bonta a priemyselník Jozef Fodor, po čom predseda vyslovil uzavretie, že organizácie v každom okrese vydržiavať majú ohrožujúce shromaždenia.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

O drahote.

Iba o všeobecnom práve volebnom píše a hovvri sa tolko, ako o drahote, lenže z dvoch týchto vecí nás viac zaujíma drahota, ako právo volebné, lebo veď chudobnemu človeku milší je kus chleba, ako volebné právo.

Panuje veľká drahota. Všetci ju cítime. Ja tak ako, aj odomňa bohatsí. Jedon tak sa žaluje, ako aj druhý. Ba hlásia sa aj takí, ktorí necífa drahotu tak, ako my chudobnejší.

Uznám a cítim že je drahota, predsa ale divím sa nad tým, že ako si ľudia dobre žijú v tejto drahote. Nádheru, zábavy, hostiny, darebáctvo spatrujem po všetkých stranách. A že drahota! Obdivujem šatstvo dedinčanov. Volakedy obliekali sa jednoducho títo ľudia, pozrite ich včul. Prevzali rúcho mešťanov. Títo však obliekajú sa tak, ako páni. Ba u pánov (rozumiem pod tým úradských) nespaturujeme ten luxus, čo u daktorých mešťanov. Kde je tu drahota? Komu postačí na nádheru, na prepych, ten nech sa nežaluje na drahotu. Kolko by sa dalo usporiť pri šatstve? Hja, ale móda žiada, aby sme viac strovíli na seba ako do seba. To je choroba.

Rozhliadnime sa ale ešte ďalej. Nazrime do krčiem, do kaviarní, do hostincov. Nikdy neni sú prázdne. Odkiaľ to stačí tým ľuďom? Veď každý jedon hosť nechá tam volačo peňazí. Nielen v nedelu a vo sviatok, lež mnohí pánkovia každý večer si zaidú do šenku. Nielen popijajú, lež aj v karty hrajú. Neraz hazardnú hru. Pýtam sa, je to drahota? Komu stačí na zábavu, ten nech sa nežaluje na drahotu. Veď kolčí chudobní robotníci, jaknále je po týždňovej výplate, zaidú si do krčmy a nechajú tam celý svoj zárobok. Potom pravda, že klajú na kapitalistov, že vraj tí robia drahotu. Paroma! Sám si ju robíš. Šanuj si tvoj zárobok. Zanes domov, Daj chleba i tvojej rodine, menej budeš kliat na drahotu. Tak veru. Jedno nevieme a síce: sporiť.

Každý človek ľahko chce žiť, pekne sa šatiť, čím viac sa zabávať, napodobňovať v každom majetných, ktorým stačí na všetko. Pri takýchto pomeroch, pravda, že človek sám si drahotu robí. Naši starí veru rozumnejšie žili než my. Pamätajme, ako sa tí namáhali, ako odkladali

babku k babce a jak jednoducho žili. Nuž a či neboli spokojnejší než my, bárs mzdové pomery otdedy ohromne poskočily? Včul pravda platia iné zvyky a iné názory. Teraz vysmiali by takého človeka, ktorý zariadil by si svoju domácnosť dľa pravidiel našich starých. Veď kolko ujde sa posmeškov tomu, ktorý menej chodí do krčmy a menej lahtikári ako jeho druhovia? Hneď je skupañom, lakomcom, hladošom, škohlošom a tam ho ďas vie, čím ešte. A veru on má pravdu. Múdrym človekom je, že sporiť. Treba hladieť aj na zadnie koleša. Menej lahtikáriť, menej sa vypínať a zaraz nebude tak veľká drahota.

S týmto nepovedám, že človek odopretí si má všetky pôžitky. Nie, iba miernym a šanobným nech je. Nech nerobí zbytky. Tak si treba zariadiť domácnosť, aby sa na každý deň dostalo z toho krvopotného zárobku. Ja aspoň v tom hladám a vidím pomoc proti drahote. Zkusenosť mne dáva za pravdu.

Priateľ.

Čaušanska dolina.

V 6. čísle muchotrávky «Obzora» píše akýsi Rastočian, ktorý ale býva vo Veľkej Čauši, že my v našej doline od prievidských ľudákov nemáme nikdy pokoja. Ubohý papier toho chýrneho «Obzora», je už len na to odsúdený, aby každý lhár napísal naň jeho luhaniny a hlúposti. My v čaušanskej doline cez celý čas nevidíme ľudového korteša, ani prievidského bobára. Pán Rastočian čaušansky ale vidí ich všade. Nuž to sa mu zaiste len sníva, zvláste o tých bobároch, ktorých on zdá sa veľmi ľubi. Nuž pane Rastočian, vtedy boli tí bobári dobrí veď vás ako maloté chlapčisko za notára vyvolili? Keď prievidskí súkenníci nebudú od nás vlnu kupovať, pán Gregor a pán Abaffy dovedú ku nám kupcov na našu vlnu a povedia nám: musíte to za to a za to dať. bo keď nedáte, nedostanete nič. Urobia tak, ako nám pri zemiach pomáhali. Týchto «pánov» tiež veľmi vychvaluje pán Rastočian. Takí páni neoh idú do Kocúrkova ovos brúsiť, čo sa tak otcovsky starajú o nás. Kde že sú aj? My takého pána, čo nám vždy dobre chce a dobre robí, len jedného známe a to je pán Brestyen-

szky v Prievidzi. Tí ostatní páni, ktorých myslí pán Rastočian, nás len prenasledujú, prehánajú a pokutujú pre naše ľudácke presvedčenie. Stavajú nám školy a notárske domy, lež za naše peniaze, Prečítajú nám knotrakty tiež za drahé peniaze, A čo ešte kasnári platia tým pánom za tie kontrakty? Keď ale píše sa taký kontrakt, tí «dobří páni» zastupujú nie gazdov a robotníkov, lež pánstvo.

Keď zas na železnicu zeme odberajú ti «dobří páni», aj pri tejto príležitosti nezastupujú nás, patrične gazdov a robotníkov, lež inžinierov, patrične štát a to s akými cigánstvami a hrozbami. No ale pravda, od nás by nič neboli dostali.

Vidíte občania naši. týchto pánov my platíme, chováme a predsa sú naši najväčší nepriateli. Takto otcovsky starajú sa o nás. Bože nás zachráň od takých otcov!

Čaušanský pán Rastočian píše, čo robia ľudáci. Zabudol už, keď brusňanovi Klátikovi a Homolovi v Mezöhegyesi vyrobené peňaze nemohol vyprostredkovať, alebo keď im neskorej boli poslané, ľudák pán Brestyenzsky vykonal im to do posledného haliera a to celkom darmo? Píše, že ľudáci brešú na pánov. Asnáď vtedy brechal na pánov Brestyenzsky, keď im v Lipniku a v Chrenovci do očí povedal pravdu, že zapredali gazdov celej doliny, keď ich nútili najlepšie zeme tak lacno dať na železnicu? No takí «dobří páni» by ozaj zaslúžili, aby ich vypchali a do muzeuma postavili k odstrašeniu ľudu.

Že pán Brestyenzsky chce byť pánom. Je on skutočne rodený zeman a nie daaký lahtikár ako mnohí ini. Ku ľudu sa tiež vždy po pánsky chová. V tomto ohľade aj nikto sa mu porovnať nemôže. Že vraj vodu káže a víno pije. Káže on len čistú pravdu. Keď ale víno pije, nuž nepije ho u Freibergera za jeden večer 12 rázy po tri deci a ani sa neopije ako pán Rastočian.

Konečne píše pán Rastočian, že vraj ľudáci nechodia do kostola. Nuž áno, tí «páni» chodia do kostola, lenže ku Freibergerovi do kaviarne. Tam sa oni najlepšie cítia, ako pan Rastočian. Veď freimaureri a kostol, to je ako oheň a voda!

Aby pán Rastočian druhý raz aj pre kostol

nemusel cigániť, nuž mu povedáme, že ľudáci aj vtedy chodia do kostola, keď kortešujú. Tak boli 14. januára v kostole v Prievidzi a 21. januára v Handlovej pri sv. omši boli všetci čo ta prišli.

My jednoduchí ľudia, keď náhodou čítame v «Obzore» tie luhaniny a hlúposti, aké tam stoja, musíme sa z toho smiať, že tí «páni» tak veľmi sa zlostia na pána Brestyenzskyho. Nuž ako že by nie, keď im také pravdy povedal do očí ako v Lipniku a v Chrenovci. Nečudujme sa, že tí «páni» potom aj sv. omšu miešajú do politiky.

Darmo je! Pán Brestyenzsky za chudobu a katolíkov viacej robí, ako u nás všetci ostatní «páni». Pánu Brestyenzskymu nemôže škodiť ani «Obzor», ani Rastočian, ani žiaden iný dopisovateľ tejto muchotrávky, bo všetci dohromady nemajú pravdu. My sme ľudáci a ľudákmi ostane dokiaľ žiť budeme. Dolu s «Obzorom» a s liberálmi!

Nech žije pán Koloman Brestyenzsky!

Úprimný ľudák.

Úprimné slovo ku kresťanskému ľudu slovenskému.

II.

Niektorí myslia, no veď my, jako čisto kresťanská obec. pri zoštatnení školy to si vyrobíme, aby sme mali učiteľov kresťanov, katolíkov, aby v tej škole potrebovaly sa knižky učebné v kresťanskom duchu písané, aby deti jako predtým modlievaly sa naše pekné modlitby a učily sa kresťanské piesne a aby kríž z takejto školy nebol vyhodený. To tí milý kresťane všetko prislúbia, povedia ti: ale áno, hej ľudkovia naši, to vám všetko zanecháme, Bože zachovaj, že by sme vám to chceli zakázať. Aj ja povedám, že hej, ale len na krátky čas, lebo jako som bol hore spomenul, také zabezpečenia stoja na sklenných nohách. A že pravdu mám, toho dôkazom sú nektoré zoštatnené školy.

Medzi inými je zoštatnená škola v Töke-terebeši v zemplínskej stolici, jako sne to v jednom článku Kresťana z r. 1908. čítali. Tá obec je skoro čiro-čistá katolícka. Obyvatelia

tejto obce svoju náboženskú školu i s rolami 36 katastrálnych jutár, oddali štátu a v kontrakte — počuj dobre — v kontrakte len to si žiadali, aby im ministerium vymenovalo vždy katolíckeho učiteľa, čo im aj prisľúbili. Ale to len desať a či dvanásť rokov tak trvalo. lebo ministerium po tomto čnese poslalo im luteránsku učiteľku a neskôr dostali ešte dvoch nekatolíckych učiteľov.

No, kde je tu pravda? Kde je tu moc kontraktu? Hľa, tak nás máme. Ba znám jednu školu, kde štát žida poslal do školy katolíckej obce, aby on tam katolícke dietky *vychovával* a učil. Takto hľa berú do ohľadu naše najvážnejšie a sväté práva a slušné požiadavky a záležitosti. Hejže som pravda povedal, keď som na začiatku tohoto článku spomenul, že to rovnaké držanie sa ku každej viere, mnohorozy je len na papieri, lež v praxi robia hon na katolícku vieru, cirkev a na kresťanské školy? A to všetko my nechceme vidieť, lebo málo, ba skoro žiadneho kresťanského sebaapovedomia nemáme. Vidíte, naši bratia evanjelici, tí nedajú tak chytro a ľahkomyselne zoštatniť svoje školy, ba aj veriaci židia si so všetkou silou udržia a zadržia svoju školu i v takých obciach, kde sa štátna škola nachádza. Len takí židia sa radujú štátnej škole, ktorých Bohom je brucho a zlaté tela.

I povedz ty, od nosa ďalej nevidiaci otče kresťanský, či v takejto škole môžeš najst' nejakú istotu a garanciu kresťanskej a nábožnej výchovy, akú si ty pre svoje milé dieťa žiadaš, či ozaj tie tvoje deti neztratia vieru, základ to všetkého dobrého?! Áno, budú ti platíť učiteľov, i peknú školu ti postavia, ale za to si pýtajú myseľ, srdce, ducha, dušu tvojho dieťaťa. Kristus Pán vycedil krv svoju, svoj život dal za tie duše a tebe sa tiazí hmotnú obeť donášať za nábožné vychovávanie, za duše tvojich dietok. Ty za judáške peňaze hotový si ten tvoj najdrahší poklad v korisť hodiť slobodným murárom. Veď náboženské kresťanské školy sú pevniny, hrady cirkvi katolíckej, kresťanskej výchovy a viery. Keď naše školy dostanú sa do rúk nevercov a padnú, prehrali sme vojnu. Víteční mužovia hovoria, že dat si zoštatniť školu, v terajšej dobe znamená tolko, ako dovoliť, aby ľud pozbavený bol kresťanstva. Kto to nevidí a neuzná, ten lebo nečíta nič o svete

a je sprostý alebo zlomyseľný, je zlý kresťan, je bezbožný.

Keď nevládzete si školy udržať a učiteľov platiť, proste, pýtajte pomoc od štátu, prosto o pomoc i majetných, bohatých, katolíckych cirkevných a svetských pánov. Treba premýšľať, starať sa, niečo si zbytočného aj odoprieť; kto rád popíja, nech menej pije, kto mnoho fajčí, nech menej fajčí, kto poslal veľké bohaté veselie, krstiny a rukoviny robil, nech to skromnejšie činí, ale svoju školu si z ruky nikdy nevypusťte a nedovoľte zoštatniť.

Precitnime už raz, pridme už raz ku kresťanskému sebaapovedomiu a nahliadnime, čo nám v budúcnosti nebezpečím hrozí! Sorganizujme sa, spájajme sa. Vydržiavajme shromaždenia a tam si naše vážne záležitosti pretriasajme, rozlušťujme z jednej i z druhej strany a to úprimne!

Ale môj Bože! My sme mnohorozy komedianti. Utvárame sem a tam ľudovú stranu, zakladáme a tvorujeme i Jednotu Katolícku, ba vydržiavame aj shromaždenia, tam rečníme kričime: nech žije cirkev, nech žijú zásady kresťanské, oduševňujeme sa, že zápal oduševnenia a horlivosti za naše sväté práva, len tak sa javí, ukazuje v našich očiach, až sa nám tvár červená, v novinách vypisujeme jako sme sa tam a tam shromaždili, jakí sme bojovníci, lež keď príde na lámanie chleba, keď príde voliť ablegáta do snemu, vtedy to s nami tak vyziera, jako s pomútenými, vtedy sme nie tí čo sme boli na tých shromaždeniach; vstave sme voliť do snemu, do stoličného výboru i nepriateľov ľudovej strany a Jednoty a zas len na tých 30 strieborných pokukávame, alebo sa starostlivo obliadáme, aby sme toho a oného neobrazili, nenahnevali, priazeň a lásku tých a oných neutratili. No považte, dobri ľudia, či sme nie komedianti?! Či si nás niekto všimne, či tie naše shromaždenia, rečenia nebudú viac ku našej potupe a ku posmechu?! A na môj pravdu, tak je to! To je naša naničhodná a hriešna, ba zkazonosná slabosť! Na ten spôsob neočakávajme, aby naše vážne záležitosti a práva, naše školy, našu kresťanskú výchovu na sneme napomáhali a hájili. Prebudme sa už raz, aby nám niekedy nebolo povedano: «Tvoja zkáza z teba, ó ľudu!»

Vychovávateľ.

Peterské haliere.

Známe je každému katolíkovi, že rímsky Otec mal voľakedy rozsiahle majetky. Tieto i s Rímom tvorily takzvané pápežské kráľovstvo. Majetky tieto však shabali Taliani, s čím svätého Otca pozbavili dôchodkov. Od toho času rímsky Otec odkázaný je na milodary veriacich katolíkov, Títo naskladajú mu asi tolko, kolko za potreby je ku zaokrytiu tých výdavkov, ktoré požaduje spravovanie tak ohromnej spoločnosti, aká je cirkev katolícka. Tieto milodary sú takzvané peterské haliere. Sú to čisto katolícke peniaze. Veriaci skladajú ich dobrovoľne. Oferuje ten, komu sa páči a tolko, kolko môže. To neni teda daň, ktorú katolíci povinní by boli platiť. Skrze tých pár halierov, ktoré aj ten najchudobnejší katolík pri vianočnej offere na tanierček položí, nenie nikto ukrivdený.

Rozumnému a vzdelanému človeku nepríde na um, pozastaviť sa nad tým, že katolíci so svojimi milodarmi udržiavajú rímsky Vatikán a tie ustanovizne, na ktoré svätý Otec z peterských halierov obracia statisíce. Áno, rozumný človek myslí si takto: «čo ma do toho? To je záležitosť katolíkov. Pre to nech mňa hlava nebolí».

Nie tak premýšľajú socialdemokrati. Im aj peterské haliere oči kolú. Aj tie použijú k tomu, aby cirkev povláčili a o Pápežovi blbštvá a hany písali. Navykli sme na takéto nápady zlomyseľných a hrubienských socialdemokratov, preto aj proti týmto zúrivcom nebudeme brániť napadnutú rímsku stolicu. Ani účty neideme zkladať z toho, že svätý Otec načo obracia z celého sveta zaslané mu milodary. Vie o tom každý katolík. Ja z tejto príležitosti poukážem iba na isté jakubské haliere, ktoré takzvaní organizovaní socialdemokratickí robotníci povinní sú platiť. Je to ťažká daň pre ubohých robotníkov, ktorí neraz ani nevedia na čo platiť a kde sa tie peniaze podejú.

Teda jakubské haliere! Z týchto peňazí dostávajú masné platy všeliakí povalači, ktorí pri socialdemokratických organizáciach rôzne úrady zastávajú. Židákov s veľkou papulou napchávajú peniazmi, ktoré ubohí robotníci každý týždeň platiť musia do odbornej pokladnice. Beda

tomu súdruhovi, ktorý by s touto daňou dlhoval. Takéhoto páni vodcovia vytvorila z organizácie a bojkottujú ho.

Z jakubských halierov žijú si po pánsky kadejakí loptoši, ktorí robotníkom natisli sa za vodcov. Za tieto haliere slopú tí pánkovia šampaňské, kúria fajné cigáre, vozia sa po automobiloch, chodievajú na koňské dostihy atď. Robotníci chodia neraz ošarpaní. Neujde sa im na vzdajší, Ich dietky mrznú v tejto zime, jakubské haliere však platiť musia. Jo to rovnoprávnosť? Je to súdružská láska? To je lupičstvo. Katolík keď ide na offeru pre svätého Otca venovanú, dá dľa možnosti, najchudobnejší robotník však, jestli je v socialdemokratickej organizácii, najmenej 50 korún platí ročite. A čo obdrži za to? Vodcovia prinútiť ho ku štrajku. Preto neraz cez celé týždne zahála. Z prvku hodia mu vodcovia pár halierov akožto štrajkujúcu pomoc, keď toho je ale veľa, jedneho dňa povedia vodcovia: «Súdruhovia, peniaze sa minuly, pokladnica je prázdna, skončíte štrajk a vstúpte do roboty.»

Tí vodcovia majú rozum. Nie sú blázni robotníkom rozdať všetky jakubské haliere. To je iba pre nich.

Tak je to aj keď robotník ochorie. Aj vtedy dajú mu málo pomoci. Len aby bolo na tlač, na agitácie, na cestovanie ohromné peniaze trovia páni vodcovia. Proti tomu však neozve sa ani jedon súdruh. A potom kolkí tajomníci a pokladníci mali a majú lepkavé ruky? Kolkých vyhodili páni vodcovia z organizácie, lebo kradli? O týchto škandáloch však čušia súdruhovia, aby nedozvedeli sa robotníci, akí huncúti sú medzi vodcami. My ale nezamlčíme tieto škandále. Napomínáme červených súdruhov, nech sa nemiešajú do záležitostí katolíkov, lež nech perú iba svoje špinavé prádlo.

Ondrej Hladký.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kreštan». «Kreštan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kreštan číta a predpláca len «Kreštana».

Korteši robotnej strany.

Keď boly posledné voľby krajinské, barón Kemény bojoval proti vládnemu Ludvikovi Bay. Vládný kandidát zvíťazil. Lavičiaci nenapadli voľbu, ale napadli, čili zažalovali kortešov robotnej strany, že kupovali hlasy. Čo tvrdili, to svedkami aj dokázali. A kráľovská sednia v Zilahu príkladne potrestala tých, ktorí pri voľbe šliapali nohama zákon krajinský. Notár Lalislav Rob odsúdený je na mesiac do väzenia a na zaplatenie 200 korún. Ziládersky rychtár Valent Varga tiež musí 1 mesiac sedieť a 200 korún zaplatiť. Michal Opriš musí sedieť jeden týždeň a 60 korún zaplatiť. Žid Eliaš Friedmann má sedieť 2 týždne a zaplatiť 100 korún. Okrem toho tí vtáci na tri roky budú pozbavení práv politických.

Teda drabí priatelia, veľa hodní prívržencovia kresťanskej ľudovej strany, keby sme dačo podobného zbadali pri najbližších voľbách, neodpusťme nič takého liberálom, ktorí po týchto posledných voľbách zvláste v trenciansku a Nitriansku celú hromadu kňazov vláčili pred súd. Dľa zákona nesmie kortešovať ani notár, ani slúžny; dajme teda pozor, aby sa tento zákon aj zachoval. Treba naučiť mores robotných kortešov!

Joško z Doliny.

POLITICKE CHYRY.

Ku prievidskej voľbe.

Korteši liberálnej pracovnej strany prievidského okresu nevedia sa uspokojiť nad tým, že im kandidát ukázal chrbát a preto vydali nasledujúce osvedčenie:

Výkonný výbor pracovnej strany volebného okresu prievidského, poťažne osvedčenia, ktoré uverejnil odstupujúci kandidát Egyd Rudnay, za potrebné drží vysloviť sa, že tá čiastka osvedčenia, ako by prievidský okres nebol k dosiahnutiu čistou voľbou, môže byť jedine osobnou impressiou odstúpivšieho kandidáta, bo dľa nášeho presvedčenia pracovná strana aj včul má väčšinu v prievidskom okrese. V Prievidzi 1. februára 1912. Barón Aladár *Starnfeld*, dr. Eugen *Szkicsák* predsedovia strany.

Toto osvedčenie zas len nie v najkrajšom

svetle predstavuje liberálnu pracovnú stranu prievidskeho okresu. K dokázaniu tohoto pýtame sa len to, či Lojzo Rudnay preto zložil prievidský mandát, že ho držal za čistý a či kandidát Egyd Rudnay preto sa naľakal voľby a utiekol, bo videl, že v prievidskom okrese rátať môže na väčšinu pracovnej strany?

Takéto osvedčenia len k tomu povzbudzujú ľudákov prievidského okresu, aby 14. februára v deň voľby do posledného chlapa dostavili sa k urne, kedy aj po všetkých stranách má sa ozývať hrmotným hlasom: **Nech žije kresťanská ľudová strana a zmužilý jej kandidát Kolo-man Brestyenzsky!**

Čo nového v politike?

Ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry minulý týždeň kľučkoval u všetkých vodcov opozície. Navštívil predsedu kresťanskej ľudovej strany grófa Aladára *Zichyho*, pojednával s Kossuthom, s Apponyim a s vodcami Justhovej strany. S výsledkom týchto pojednávanií mlčal gróf Khuen Héderváry ako s teplým osúchom. V nedeľu 4. februára ale bol zas na výsluchu u jeho veličenstva kráľa a s rakúskymi politikmi pojednával až do 8. februára. Medzi tým ale kolujú chýry o tom, že sa Khuenová vláda kláti a že najbližšie vzniknúť má kríza. Politické rozpoloženie Uhorska je dnes zcela neisté.

Zo snemovne.

V snemovni krajinských vyslancov v sobotu 3. februára bolo posledné zasadnutie, po čom odročil sa snem do 7. februára, v ktorý deň vyslanec ľudovej strany Georg *Szmrecsányi* odôvodnil jeho návrh cieľom revízie zákona o kurialnom súdobníctve vo volebných záležitostiach. Za tým snem zas odročil zasadnutia do 10. februára. V zasadnutí tohoto dňa ministerpredseda oznámi snemu čo vykonal vo Viedni.

Snemovňa veľmožov vydržovala zasadnutie 1. februára. V tomto zasadnutí veľavýznamnú reč povedal skutočný vnútorný tajný radca, jeho excellencia osvietený pán arcibiskup kaľošský dr. Ján *Csernoch*.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

nu
ý-
žil
či
by
se

ujú
ára
sa
zý-
ská
lo-

mi-
op-
ovej
s
ovej
lčal
om.
achu
poli-
tým
láda
Poli-
eisté.

so-
, po
ktorý
sányi
kona
ežito-
ia do
ister-
iedni.
nutie
amnú
adca,
o ka-

bla-
kaž-

Nožná polovka.

Z CUDZOZEMSKA.

Všeobecný štrajk v Portugalsku. Slobodní murári v Portugalsku zatiaľ sa pohrávali, s ohňom až prítomne robotníctvo nielen v hlavnom meste Lissabone, lež po celej krajine zdvihlo sa proti nim a hádže do nich bombami. Naľakaná freimaurerská vláda vyblásila štatárium, rozpustila snem a zaviedla vojenskú diktatúru. Polapaných robotníkov stavajú pred vojenské súdy.

Turecko-Talianská vojna. Taliani v Tripolisi darmo sa namáhajú, proti Turkom a Arabom nemôžu dosiahnuť žiadnych úspechov. Najnovšie cieľom uzavretia pokoja, strojí sa zakročiť Rusko. O pokoji ale ani slyšať nechce Turecko.

BESEDNICA.

Dačo o sv. Zite.

Sv. Zita narodila sa v talianskej obci Monsagrati, ktorá je blízko mesta Lucca, r. 1218. Jej rodičia boli prostými roľníkmi. Ušla sa jej veľmi nábožná výchova. Tak pobožne bola vychovaná aj jej sestra Margaréta.

Lenže veľká chudoba morita túto zbožnú rodinu a preto Zita už v 12. roku veku svojho opustila dom otcovský a chytila sa do služby v meste Lucca a síce do domu veľmi dobrého. Pán domu menoval sa Fatinelli. Tu slúžila 48 rokov. Spolusluhovia nemohli ju vystáť pre jej usilovnosť, svedomitosť a nepoddajnosť. Nenávideli, pomlúvali a napádali ju. A pani aj potreštala nemo trpiacu Zitu.

Konečne ale musela zvíťaziť pravda. Veľké čnosti, dobrotivosť, pokoru a tichosť jej uznala nielen rodina Fatinelli, ale i celé mesto a jeho okolie. V tejto dobe aj viac zázrakov učinila. Vždy viac pracovala, nežli koľko musela; a predsa veľa času venovala pobožnostiam a opatere vážňov, ranených a chorých. Neskôr sverený bol na ňu celý dom Fatinelliho, ešte i výchova detí.

Pri konci života obeznala sa s Pápežom Rehorom X., ktorý cez mesto Lucca cestoval na snem lyonský, taktiež aj so sv. Filipom Benitským, ktorý bol v tomže veku najväčší svätý v Taliansku. V 66. roku veku svojho, 27. apríla r. 1278. zomrela ukonaná robotou, pôstom a mŕtvením tela.

Na jej hrobe zázračne vyzdravel Peter Fatinelli a

v rozhodnej otázke značnú radu obsiahol Bartolomej Fatinelli. Od tej doby veľmi radi putovali k jej hrobu obyvatelia mesta Lucca. Medzi svätých vradená bola r. 1696. Jej telo až po dnes neporušené leží v meste Lucca. Nad ňou visí ten krížik, ktorý kedysi živým hlasom mlúvil k nej. V Španielsku aj jeden kostol bol vystanvený k jej úcte. Dnes je patronkou služiek a spoločenských záležitostí.

Dr. Preserančan.

Blíži sa mesiac marec

a či mesiac svätého Jozefa. Svätý Jozef, pestún Ježiša a patrón celej cirkve Kristovej, je spolu i potešiteľom malých a či pospolitých ľudí. Toto nám pripomína aj to malé Jezuliatko, ktoré vidíme na rukách sv. Jozefa. Toto dieťa je večným Slovom, všemohúcim Bohom, pred jehož menom na kolená padajú tí, ktorí sú v nebi, na zemi i pod zemou. Syn Boží, ktorý okom i Duchom svätým od večnosti jestvoval a panoval, v čase sa stal človekom, aby mohol byť našim Vykupiteľom, že tento pán Ježiš je vskutku Bohom, to dokázal zázrakmi bezpočetnými toho najrozličnejšieho druhu.

A hľa, tento Boh od večnosti si vyvolil za pestúna a za vychovávateľa jednoduchého tesára, sv. Jozefa. Jaké to vyznačenie! Jaké to povýšenie! Mnohí proroci a kráľovia mocní želali si vidieť Spasiteľa a nedožili sa toho šťastia a hľa, sv. Jozef nielen videl, lež i pestoval n vychovával Ježiša Krista.

Že teda Boh počtil tak veľmi chudobného tesára, z toho sa môžeme potešiť, lebo vidíme, že Boh veľmi si váži a miluje chudobných a jednoduchých ľudí, keď oni Bohu verne slúžia. Teda nie cisára mocného, nie kráľa boháča chcel mať Pán Ježiš za pestúna, lež chudobného a ubohého tesára, tohoto si vážil Pán Ježiš nad všetkých kráľov a cisárov.

Tak my, ktorí sme len chudobnými a snád až veľmi chatrnými ľuďmi, veľmi sa môžeme tešiť z príkladu sv. Jozefa. Boh nehľadá na bohatstvo, na vysoký stav, lež len na šlachetnosť srdca. A tak boháčom a vysoko postaveným ľuďom nemáme čo závidieť. Sme-li teda v nízkom stave, v ťažkej práci každodennej, snád v trápnej chudobe: pomyslíme si len na sv. Jozefa a naplníme sa potechou.

Nadovšetko v mesiaci marci každý deň by sme sa mali utiekať ku sv. Jozefovi, čo k potešiteľovi a pestúnovi chudobných.

Jako deti Marianske v máji a októbri každý deň pamätajú pobožnosťami na drahú Bohorodičku; tak aj ctiteľia sv. Jozefa v mesiaci marci každý deň sa majú utiekať ku sv. Jozefovi, aby si tak získali jeho mocnú ochranu proti pokušeniam, trpezlivosť v každodenných križoch a mrzutostiach, vytrvanlivú svedomitosť v konaní povinnosti. V modliacej knižke «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi» najdeš utešenú a dost obširnu pobožnosť na každý deň mesiaca marca. Naozaj, len pokúsť treba a uvidíš jak mocne milosrdný a láskave pozorný je sv. Jozef.

Aleš Polonyi, podmissionár.

CHYRNÍK.

Z arcibiskupstva ostrihonského. Jeho em. Kard. knieža-primas arcibiskup ostrihonský Klaudius Vaszary 7. februára roku 1892. vysvätený bol za biskupa, vo stredu 7. februára slávil teda jeho 20-ročné biskupské jubileum. Z tejto príležitosti v bazilike ostrihonskej odbavované boli slávnostné služby božie a oslavovanému jubilantovi osobne a telegrafične vyslovili blahoželanania prepočetní cirkevní a svetskí hodnostári.

Z biskupstva nitrianskeho. Ján Bartoss farár obce Vöröskő dostal faru Viszolaj; administrátor Adam Pelikán vymenovaný je za farára do obce Bobot. Štefan Juráček za dosavadného administrátora poslaný je na faru Vöröskő.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie za dušné spasenie grófa Ferdinanda Zichyho. vodu katolíkov Uhorska 30. januára slúžil slávnostné requiem. — Vo sviatok hromičný blahoslavenej Panny Marie osvietený pán biskup s veľkým sprievodom v sídelnom chráme biskupskom odbavoval služby božie. — Mníšky radu sv. Dominika k prospechu vystavenia novej školy 4. februára zariadily pekné divadelné predstavenie. — Dňa 3. februára bolo tomu rok, čo tunajší kaplán a katolícky redaktor barón Julius Jósika po železnici vezúc sa do Nagymihályu, aby tam vyspovedal trančúzske mníšky, tak nešťastne vyskočil z vozňa, že mu vlak odrezal nohy, následkom čoho zomrel. Za jeho dušné spasenie Ondrej Kozora praelát kanonik a mestský farár odbavoval slávnostné requiem. — V spolku katolíckych tovaryšov Anzelm Hegedüs professor a kňaz praemonštratský 27. januára držal prednášku o predpovedaní počasia. — Dňa 3. februára bola 48 pamiatka krvavej bitky pri Königsbergu, v ktorej dosiahol víťazstva tunajší 34. pluk. Na túto pamiatku Ondrej Vágás vojenský superior slúžil slávnostnú sv. omšu a Ludvik Konrády radca biskupskej sv. stolice a vojenský kaplán držal príležitostnú kázeň. Večer bolo divadelné predstavenie s kusom, ktorý zostavil Franc Gálffy vojenský farár na odpočinku. Nemecký cisár Vilhelm II. ako majiteľ pluku viacerým z dôstojníctva a mužstva udelil vojenské vyznačenia. — Na domoveň sv. Jozefa darovali: dve banky tunajšej sporiteľne 30—20, Štefan Pleut vicedekan a farár z Kassamindszent 5 a pani Francova Mildner 2 koruny.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? V Temešváru majú stavať nový katolícky kostol, na ktorý nebohý čanádsky biskup Desseffy poručil 50'000 korún. — Nebohý farár Karol Népešy na podporu ka-

tolíckej tlače poručil 500 korún. — Jágerský kanonik Anton Párvy, brat osv. pána biskupa špišského na pomník grófa Ferdinanda Zichyho dal 500 korún, Julius Csöngedy farár obce Adony 100, Emil Bósz farár obce Jobbágyi 100, dr. Michal Artim gr. k. farár zo Zborova 100, čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder 1000 a nitrianský kanonik Gabriel Czeizel 100 korún. — Ostrihonský rámemník praelát dr. Ludvik Rajner na ochranu opustených katolíckych dietok dal 1500 korún. — Vespriemský pán biskup barón Karol Hornig k budovným útratom r. k. školy v Csurgó prispel s 1000 korunami. — Vacovský biskup gróf Karol Csáky na nový kostol v Erzsébetfalva daroval 30'000 korún. — Jozef Takács direktor hlavného gymnáziuma piaristov vo Vesprieme na organ do obce Vidernik poslal 300 korún.

Chýry zo Šariša. Prešov: Už od rokov kazí tu zemiaky akási choroba. z čoho veľkú škodu majú gazdovia. Krajinský spolok v tejto záležitosti radí sa chce s gazdami a preto shromaždenia zamýšľa vydržiať v Prešove, Prešporku a v Nyiregyházi. V Prešove shromaždenie toto odbavované bude 12. feb. vo veľkej dvorane stolického domu. V tomto shromaždení nech čo možno v najväčšom počte súčasnia sa naši gazdovia. — Adalbert Wick professor náboženstva na tunajšom hlavnom gymnáziume katolíckom 28. januára držal prednášku v katolíckom kruhu Rákócziho. — V spolku katolíckych tovaryšov o kresťanskom socializme držal prednášku katolícky učiteľ Karol Fetz. Manželka tunajšieho kračira Jána Sóska odporúča sa k vyhotoveniu a opraveniu ornátov a iného cirkevného rúcha. — Nová budova pre tunajší krajinský súd je už vyhotovená, mestský kapitán ale pre vlhkosť miestnosti ešte nedal dovolenie v nej bývať. — *Bardijov:* Tunajší katolícky kruh 4. februára vybavoval zábavný večierok, ktorý kruhu doniesol značného osohu.

Chýry zo Spiša. V Podolinci — žiaľbohu — už prestal kresťanský potravný spolok; spolkový sklep prevzali dvaja kresťanskí kupci. — V Levoči tamojší mestský lekár dr. Bertalan Rozsnyai 13. januára s názornými obrazmi veľmi zaujímavú a poučnú prednášku držal o strašne smutných následkoch užívania liehových nápojov. — V Merényu zúri tifus. — V Levoči minulého roku narodilo sa 233 detí a zomrelo 189 osôb. — V Pavlanoch na uprázdnenú r. k. učiteľskú stanicu vyvolili Ludvika Lohnerta a vo Vyšných Repašoch Margitu Kovács. — Knižnici novovesského katolíckeho Kruhu daroval Matúš Pajdussák duchovný slovenského kostola 35 knih, Béla Pataky kaplán novovesský 3, Koloman Bervaldsky r. k. učiteľ 5, Julius Telléry redaktor «Szepesi Lapok» 22, Jozef Boldrinyi 3 a Georg Kalmár jednu knihu. — Pre sanatorium nemocných na pľúca ktoré sa v našej stolici má stavať, sossbieralo sa doteraz 9054 korún 75 halierov. — Obnos štátnej podpory pre učiteľov našej stolice obnáša doteraz 204.358 korún. — Vo Veľkých Helemanovcákch nešťastne pochodil na polovačke Štefan Apor. Pri strielani rozstiepla sa mu rúra flinty a celkom pokaličila sa mu ľavá

ruka. — V gňazdoch začínajú sa sv. missie 4. marca a trvať budú zatýždeň, — Lubovenského ľudového ablegáta Aotona Beszkida znovu vyvolili do právneho výboru Kat. Ľud Kednoty. — Na vidernický organ Jozef Takács ablegát spišsko-sobotského okresu dal 120 korún. — V Levoči toho roku vydržiať sa budú jarmoky v nasledujúce dni: krajinské dobytčie jarmoky budú 27. marca, 26. júna a 16. októbra; krajinské výkladné jarmoky: 29. marca, 26. júla a 18. októbra; mesačné dobytčie jarmoky: v každý prvý piatok mesiaca; jarmoky na ovce: od 5. apríla do 10. mája a od 4. októbra do 8. novembra v každý piatok.

Z Gemerska. V Dobšine zomrel mestský lekár Ján Schwirián v 51. roku veku svojho. — Aggteleckú kvapkiacu jaskyňu minulého roku navštívilo 1224 osôb, z tých bolo 31 z Rakúska, 24 z Nemecka a 9 z Ameriky. Od roku 1881. mala tá jaskyňa 22.312 navštevovateľov.

Zárobok roľníckeho ľudu v zime. Nitranský gazdovský spotok košíkárske naukobehy zariadil teraz v obciach: Szenlicz, Vágkirályfalva, Komjáth a Szkaesány. Podobné zariadi i šárišský gazdovský spolok v obciach: Palocsa, Töltszék, Radács a Nyársardo. Minulého roku v šárišskej stolici vrbové sady založili v 114 obciach. Minister orby dal ku tomuto nielen prúty za darmo, lež aj 100 korún podpory na jedno jutro.

Poľská otázka v Uhorsku. Letopis «Co sme za jedni a kelo nas jest na Wengrach» ráta v Uhorsku do 100.000 Poliakov a síce vo Spiši asi 30.000, v Orave asi 35.000, niekoľko tisíc v Trenčine, v Liptove 7 obcí a okrem toho ešte aj v Šáriši, v Zemplíne a v Gemersku niekoľko tisíc.

Spomoženie hornouhorského ľudu. Medzi hospodármi oravskej, liptovskej a trenčianskej stolice ministerstvo orby rozdeliť dalo 3688 jablonových, 3477 bruškových, 137 slivkových a 82 čerešňových štepov. V Trenčianskej rozdali zdarma aj 119 orpingtonových kohútov a 122 orpingtonových sliepok.

Budapešťiansky Katolícky Delnícky Kruh usporiada dňa 17. februára (v sobotu) v miestnosťach u p. Poóša (VIII. Vig ul. č. 18.) Tanečnú Zábavu spojenú so sólovými výstupami a svetovou poštou. — Začiatok

presne o osmej hodine večer. — Vstupné: v predpredaji 1 koruna, pri pokladnici 1 koruna 20 halierov. Vstupenky sú k dostaniu v miestnosti Kruhu (Práter ul. č. 6.) u gazdu Kruhu p. Jána Krajčí, ako aj u pp. výborníkov. Prosíme všetkých bratov a sestry slovenské aby v čim väčšom počte prišli na túto zábavu, aby sme sa tam poznali ako bratia Slováci, čo nám zaiste bude slúžiť na rozveselenie ducha. Správa Kruhu.

*

Viničné štepené vzorky zdarma posielala viničná škola Milltelep, Nagyösz; zdarma k dostaniu sú i cenníky.

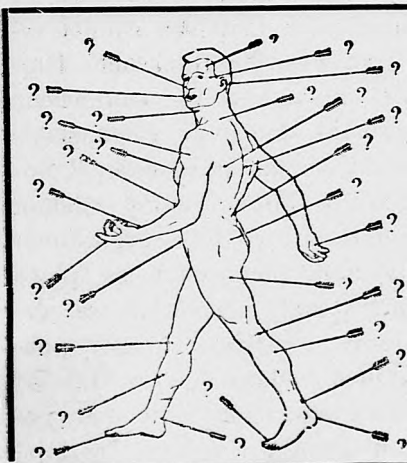
HOSPODÁRSTVO.

Pestovanie včasných zemiakov.

Jedna z pomedi najdôležitejších plodín bohatej magdeburskej krajiny sú «ranné zemiaky»; už v prvých dňoch júna sú ranné zemiaky na trhu a vyvážajú ich vo veľkom množstve aj do iných krajín. Aj u nás by toto mohlo byť takto a preto si trochu pohovoríme o pestovaní týchto včasných zemiakov.

Predovšetkým je potrebné, aby sme ku pestovaniu vybrali skutočne veľmi včasný druh zemiakov. V okolí magdeburskom volia ku tomu sortu «Richterové oválové modré ranné zemiaky»; iné veľmi včasné druhy sú: «Cisárska koruna», «Sňaženka», «Early Whitte», «ranné ružiaky» a iné. Prvé tri sorty sú na spomenutý cieľ veľmi odporúčateľné.

Druhá podmienka zdaru je, aby zemiaky zavčasu kľúčily. Toto sa zavčasu môže zrýchliť. Už v druhej polovici februára vynášajú sa zemiaky z jamy a kladú sa do bedničiek asi na 1 meter dlhých a pol metra širokých, jeden zemiak vedľa druhého, ale tak, aby očkami obrátené boly na hor. Ku tomu je pravda potrebný taký priestor, kde nemrzne, ba práve priestor

Máte bolesti?

Potrebuje Fe lerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rých je jediný dorábatel' EUGEN V. FELLER dvorný lekárnik v Štubici Kostolná u. č. 18. (Záhrešká stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dla našej vlastnej zkušnosti ulavuje boľasti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lámku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrčta a drieku, žabu čili nervové boľasti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, náche, boľeniu prs a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestidnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Fellere-ovým menom a ochrannou známku. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 60 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomo-f priniesť, že tisíce ľudí uživa «Fellereve čistiacie Rebarbarove Elsa pi ulky» čo výtečný liek proti žalúdkovým nemociam, krčom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťažobe, nadutiu, materoici, zatvrdnutiu stolice, rozličným troviteľným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnoty, boľasť am zlatej žily, hnušobe atď. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od nápodobín a každý nech adresuje takto: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná-ulica 18. (Záhrešká stolica.)**

ten má byť dostatočne teplý, najmenej 10 R. stupňov. Zpočiatku držia sa zemiaky v tmavom kúte, aby počaly kliččiť; akonáhle kličky narastú na 4 centimetre, vtedy už potrebujú svetlo, aby kličky na dlhšie nerástly, lež aby soslbnely. Čím sú kličky kratšie, ale hrubšie, tým je lepšie. Týmto cieľom bedničky každých 14 dní treba prekladať, t. j. tie bedničky, ktoré boly dolu, dajú sa na hor. Keby kličky v marci vzdor tomu rástly do dĺžky, musíme bedničky preniesť do chladnejšej miestnosti, kde teplomer ukazuje najviac 5 stupňov.

Zemiaky treba začať sadiť v prvom týždni apríla a takto pestované zemiaky už 10. júna možno kopať a jesť.

Z takto pestovaných zemiakov z jedného hektára nakope sa priemerne 100 metrických centov. Že za takéto včasné zemiaky možno utržiť pekný groš, to ani spomínať netreba.

Ako vidno, celé pestovanie včasných zemiakov je veľmi jednoduché. Ešte len to podotkneme, že väčší roľníci bedničky so zemiakmi dávajú do osobité miestnosti, v ktorých prípadne možno aj kúriť.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Judita Olejnik z Ružomberka 1·86, Ondrej Bolcar z New Yorku 44·—, Ondrej Vitko 2·—, Veriaci obce Almás 201·36, Jozef Misik z Nemetpróna 3·—, Imrich Czibula z Novej Vsi 2·—, Redakcia «Posla» 67·—, Michal Nagy zo Széplaku 15·96, Ján Pojedinec z Ameriky 9·20, Knaud Náchod z Ameriky 20·—, Katarina Vjecha z L Hrádku 2·—, Michal Intribusz zo Žiliny 2; Sbiierka Ludvika Richtarsika z Ameriky 602·88, Ondrej Bogros z Ameriky 12·—, Knaut Nachod z Ameriky 20·—, Magyar Leszámitoló Bank z Connellsuille 20·—, Anton Kovalesik z Puczova 4·—, Karol Zatal z Ameriky 40·—, Štefan Richnovszky z Ameriky 6·—, Václav Spirek z Phoenixville 9·20, Kráľovna sv. Ruž. 91·—, Spolok sv. Ruž. z Chynorán 40·—, Vincent Rusznák a manželka z V. Repaš 100·—, Anna Vrabely z Levoče 20·—, Ján Babilonszky z Ružomberka 5·—, M. P. Kőszegu 2·—, Ján Polak z Telgartu 3·—, Jozef Bucez z Ružomberka 1·—, Spolok sv. Ruž. zo Slovenskej Vsi 10·—, Martin Misi z Galicie 4·—, Maria Répaszky 2·—, Ján Polák z Telgartu 3·—, Juro Kubinyi z Kende 10·—, Anna Rigasz z Kende 6·—, Ondrej Pavča z Ameriky 53·60, Donay od svojich veriacich 74·20, Ondrej Kralik 10·—, Štefan Galik z Ameriky 10·—, Verona Neupauer z Harhova, z fabriky Frank v Košiciach 244·—, Matej Skovira z Dravca 1·— korunu.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Úrad», Lőcse (Szepesmegye).

(Pokrač. nasl.)

DOPISY.

Od Prievidze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Otený Pán Redaktor!

Ráče prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krešťane».

My u nás máme duplované fašiangy. Tolko smiechu u nás ešte nikdy nebolo, ako včul. Celý svet smeje sa z Filbergera. Tento panáčik chystal sa už celý rok, že príde do Prievidze kortešovať.

Nuž slovo svoje tento raz zadržal. Prišiel ale len na štyri dni a doviedol si aj j mu celkom rovných kamarátov. Doviedol so sebou *Lendlera*, ktorý dobre vie drevo predávať. Doviedol s veľkým triumfom aj štátneho učiteľa Heidera. Nuž pane Heider, jestli vy takých ľudí vychovávate, ako je Filberger, to vám je škoda za to plat brať.

Ako prišiel ku nám cirkusdirektor Filberger s jeho komediantami, doniesli so sebou šesť veľkých košov. Tieto ako sluha ponášal Lendler. Filberger ale a jeho pajáci nemohli žiadnu komediu v ich cirkuse dávať, bár svolávali obecenstvo, bo im zutekal hlavný herec, ich kandidát. Nebolo teda peňazí, preto nevedeli kupovať kone. Čo mali robiť? Sadli do kaviarne a hrali sa v karty. Lazanci čakali Filbergera. Gajdlani Lendlera. Ach prečo že ste ta nesli, boli by ste pekne ztadiaľ vyšli!

Pán Brestyenzky raz v Krešťane dobre písal o Filbergerovi: nech len príde Filberger do Prievidze, budeme zas mať dobrý cirkus. Bo Filberger je len do cirkusa súci, na iné ale nie.

Filberger s veľkou haňbou musel zutekať z Prievidze! Na jaseň ale pane Filberger budeme vás zas čakať, keď Myjavci prídu k nám husy kupovať, môžete sa k nim sverbovať za husára. Okolo husí s prútom obškakovať, tomu sa snád lepšie rozumiete ako redaktorstvu. Ubohý «Obzor» nič nemohol vykonať v našom okrese. Ani bobári ani naši verní ľudáci neverili jeho hlúposťam a cigánstvám. Nuž ved naši bobrári a okresní voličia sú storazy intelligentnejší ako je Filberger s celou jeho bandou.

Dôverne môžen len to povedať, že čím hnusnejšie vypisoval Fiberger o pánu Brestyenzkym, tým viacej ľudí pripojilo sa ku nemu. Vidi to aj včul každý, že nás ľudákov je zas viacej, ako nás prvej bolo. Čo nám aj Filberger alebo akýkoľvek ozembuch vypisovať má o pánu Brestyenzkym! Ved ho my všetci dobre známe. Keby pán Brestyenzky držal s vami liberálmi, bolo by všetko dobre. Poneváž ale pracuje a žije za ubiedený ľud, nuž to sa vám nefúbi.

No vidíte pane Filberger! Blamiroval ste sa aj s celým vašim pokolením. Nahliadnu včul aj všetci liberáli, že s vami není nič. Darmo je, není vám pomoci. Vy ste súci len za myjavského husára.

Bóbor.

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krešťane».

Znovu oznamujem vám ctení spolomagurčania, že sme do Starej Vsi dostali katolíckeho advokáta menom dr. Béla Licskó, ktorý býva u obuvníka Gürschinga. Krešťanská láska nám káže, aby sme, nakoľko len môžeme, sa chránili pravot, keď ale dakedy už nevyhnutne potrebujeme advokáta, je našou prísnou mravnou povinnosťou: svojho človeka, to jest katolíckeho advokáta podopovať. Naš katolícky nový pán advokát je predplatiteľom katolíckeho denníka «Alkotmány» aj nášho milého «Krešťana» a vstúpil aj do Jednoty Katolíckeho Ludu, ba čo viac, ústredná kancelária Katolíckej Jednoty vymenovala ho teraz pre celú Maguru za advokáta Kat. Jednoty, čo on vďačne a s radosťou prijal. Pán Licskó teda ako osvedčený katolík celým právom aj zaslúži našu všemožnú podporu. Keď by dakto daaku požičku potreboval, aj v tej veci nech sa dôverne obráti k nášmu katolíckemu advokátovi, on to tiež vyprostredkuje. Prosím vás, oznámte to aj tým vašim spoluobčanom, ktorí nečítajú Krešťana. Svoj k svojmu! Krešťan má podporovať krešťana!

S krešťanským pozdravom

Magurský zastupiteľ kraj. kat. družstva.

Stará Ves (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom mi-
lom «Krešťane».

Krčah tak dlho ide k studni, kým sa nerozbije. Tak sa to stalo i so starovešským okresným lekárom Desiderom Kornhauserom, ktorého pre všeliaké kazár-
ske prechmaty vyzdvihli z úradu. Magura si vrúčne žiada, aby do Starej Vsi katolík bol za okresného le-
kára vymenovaný. Katolícke obecnstvo Magury za niekoľko rokov smutne zkusovalo, ak trpké a hrozné je to, keď je človek v zdravotnom ohlade odkázaný

na takého lekára, ktorý lekársky stav nie za krásne a vznešené povolanie, lež len za kšeft považuje. Darmo je: milosrdným Samaritánom len ten lekár môže byť, ktorého zohrieva krešťanská láska.

Šťastlivú cestu pán doktor!

Zastupiteľ utrápených.

Rozmary a Žarty.

Urážka. Pred policajného osnovníka dovedú jed-
ného známeho vačkového zlodēja.

— Vás upodozrievajú, že ste jednej panej ukradol z vačku ručník.

— To si ja vyprosím! S takými haraburdami sa ja nezapodievam; ja som len peňažné tobolky zvyknul kraďnúť!

*

Oprávnená otázka. Pozde sa vracia manžel do-
mov a zaklope na okno.

Žena pozre von a pýta sa:

— Ty si to, Miško?

— Áno, duša moja. Vari si dakoho iného čča-
kávala?

*

Zo školy. Janko, prečo si zase zaostal po škole?
pýta sa otec.

— Pán učiteľ sa ma pýtal, koľko má človek zubov
a ja som povedal, že plné ústa — a on ma pre to
zavrel...

Odkazy redakcie.

M. M. T. U. Príde v nasledujúcom čísle.

Št. K. K. V nasledujúcom čísle najdete malé pre-
kvapenie pre Vás. Požehnaj Vás Boh!

B. L. H. S takými vecami sa nezaobráme.

V. T. V. Dopisy a články bez podpisov neslobodno
uverejňovať.

Krešťania, katolíci kupujte len u krešťanov!

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodzo-
vanie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám
nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa
pracami právnymi, merníckymi a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pe-
stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku
pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť
ochotne odosiela. — Výhody spolúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu,
kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania
4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa
opredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky
volujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára není po-
trebná, potrebuje sa len la né uhodnovenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 7. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor. 22.95—24.20
„ stolnobelohradská, nová	„ 22.85—23.50
„ peštianska, nová	„ 23.20—23.75
„ banátska, nová	„ 23.20—23.90
Jačmeň nový, prvotriedny	„ 18.80—19.20
Raž prvotriedna	„ 19.85—20.00
„ druhotriedna	„ 19.40—19.75
Ovos prvotriedny	„ 19.40—19.80
„ druhotriedny	„ 19.00—19.20
Kukurica	„ 16.80—17.10
Konopné sáme	„ 29.50—31.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 210.00—215.00
„ lucerna	„ 110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.20	16.80	16.40	16.00	15.60	15.00
č.		7	7½	8			
K.		14.60	13.60	9.60			

Za 50 ci ogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 14.00—14.20
„ hrubé	„ 14.10—14.30
Fazula veľká biela	„ 26.00—28.00
Fazula strakavá	„ 34.00—34.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	„ ————
„ „ ružové	„ ————
„ „ žlté	„ ————
Hrach lúpaný	„ 29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	„ 30.00—32.00
Šošovica čistá	„ 40.00—63.00
Proso	„ 18.00—20.20
Rasca (kmín)	„ 78.00—78.00
Mak	„ 106.00—125.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor. 150.00—151.00
Slanina mestská 4-kusová	„ 128.00—129.00
„ „ 3-kusová	„ 135.00—136.00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indúlása Budapest k. p.-udvarról.

Ervényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem	vonat-szám	óra	perc	vonat-nem
hová				hová				honnan				honnan			
1110	5.45		sz. v.	612	12.20		sz. v.	889	6.10		v. v.	323	12.10		sz. v.
810	5.50		„	1008	12.20		„	645	6.20		tszsz.	1201	12.15		gy. v.
22	6.20		„	314	12.30		„	809	6.30		sz. v.	611	12.30		sz. v.
802	8.25		gy. v.	10	12.35		„	1905	6.30		„	919	12.45		„
8	8.40		sz. v.	914	12.60		„	609	6.45		„	801	12.50		gy. v.
1502	6.45		gy. v.	1504	1.20		gy. v.	909	6.45		„	903	1.00		„
1506	6.55		sz. v.	318	1.35		sz. v.	19	6.55		„	401	1.05		„
1002	7.00		gy. v.	1304	1.40		gy. v.	818	6.00		„	7	1.10		sz. v.
602	7.05		„	604	2.00		„	17	6.05		„	601	1.25		gy. v.
906	7.10		„	4	2.05		„	1707	6.15		„	1	1.30		„
402	7.20		„	404	2.15		„	11	6.25		„	1901	1.40		„
1802	7.25		„	916	2.20		sz. v.	407	6.30		„	1301	2.10		„
812	7.30		sz. v.	318	2.20		„	1007	6.50		„	325	2.15		sz. v.
908	7.45		„	320	2.30		„	815	6.50		„	1501	2.30		gy. v.
608	8.00		„	28	2.30		„	1505	7.00		„	327	4.20		sz. v.
408	8.10		„	512	2.40		„	1305	7.10		„	829	5.25		„
508	8.20		„	1202	2.45		gy. v.	509	7.20		„	15	6.25		„
1906	8.25		„	1902	2.55		„	911	7.25		„	3	6.35		gy. v.
306	8.35		„	304	3.00		„	817	7.30		„	507	6.40		sz. v.
1706	8.55		„	904	3.20		„	421	7.40		„	421	6.55		v. v.
2	9.20		gy. v.	1022	3.30		v. v.	21	7.45		„	907	7.20		sz. v.
24	11.55		sz. v.	18	4.25		sz. v.	1003	8.00		gy. v.	607	7.25		„
				608	5.00		gy. v.	1509	8.15		sz. v.	305	7.35		„
				410	5.10		sz. v.	1021	8.20		v. v.	25	7.45		„
				6	5.15		gy. v.	515	8.35		sz. v.	405	8.00		„
				324	5.20		sz. v.	821	8.45		„	1009	8.05		„
				514 ¹⁾	5.40		„	18	9.20		„	1705	8.20		„
				308	5.55		„	807	9.25		„	9	8.45		„
				1004	6.15		gy. v.	1006 ²⁾	9.35		gy. v.	1507	8.50		„
				510	6.15		sz. v.	918	9.55		sz. v.	27	9.00		„
				328	6.25		„	5	10.05		gy. v.	331	9.10		„
				828	6.40		„	409	10.20		sz. v.	303	9.20		gy. v.
				918	6.45		„	22	10.45		„	29	9.28		sz. v.
				518 ³⁾	6.55		„	605	11.25		gy. v.	1001	9.35		gy. v.
				28	7.00		„					603	9.35		„
				1708	7.10		„					915	9.45		sz. v.
				16	7.20		„					408	9.55		gy. v.
				832	7.35		„					905	10.00		„
				1006 ³⁾	7.40		gy. v.					1303	10.10		„
				1508	8.00		sz. v.					333	10.25		sz. v.
				910	8.00		„					517	10.35		„
				1908	8.25		„					1503	10.50		gy. v.
				334	8.40		„					1907	10.55		sz. v.
				518 ⁴⁾	9.05		„								
				1306	9.15		„								
				610	9.30		„								
				1510	10.00		„								
				838	10.05		„								
				912	10.10		„								
				1010	10.25		„								
				408	10.25		„								
				12	10.50		„								
				838	11.10		v. v.								
				614	11.25		sz. v.								
							„								

1) Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
 2) Csak február 15-től közlekedik.
 3) Csak szombaton közlekedik.

1) Fiumeről Adony-Pusztaszabolcsig csak február 15-től közlekedik.
 2) Csak hétfőn közlekedik.

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelejt.

517 ¹⁾	4.40	sz. v.	Tapióscsill-Tapióscsill
518	5.00	„	Nagykáta
511	5.50	„	Gödöllő
917	6.17	„	Kunszentmiklós-Tassa

Rušeň!

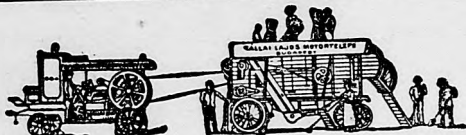
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreliej Ludvika Kállai elektrické benzinokomobil stroje ku mlaťbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlaťebný stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

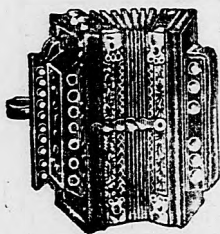
Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrázkami na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Dobré harmoniky K 4.40

Žiadne trovy za clo. Odpredané viacej ako 150.000. Žiadne riziko Záměna povolená alebo návrat peňazí.

Číslo 300³/₄ 10 tástiek, 2 registre
28 hlasov, veľkosť 24x12 cm K 4.40
Číslo 651³/₄ 10 tástiek 1 register
28 hlasov, veľkosť 23x14 cm. K 4.40
Číslo 656³/₄ 10 tástiek 2 registre
23 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 5.40
Číslo 305³/₄ 10 tástiek 2 registre
50 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 6.—
Číslo 663³/₄ 10 tástiek 2 registre
50 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.—
Skolka k samouččeniu na teže harmo-
niky zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k.
dvorný zásielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom
hudebných nástrojov
Brüx číslo 2831. (Čechy).

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému franko a zdarma.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielala 3 veľké alebo 6 stred-
ných flášiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na posteľ!

1 kg. sivé
dobré drá-
pané 2 K,
lepšie 2
koruny 40
hal.: pri-
ma polbiele 2 koruny 80
halierov; biele 4 K, biele
páperové 5 K 10 h.: 1 kg
veľmi fajne, ako snáh biele,
drápané 6 K 40 h., 8 K.;
1 kg. papierie, sivé 6 K, 7
K; biele fajnové 10 K; naj-
fajnejšie papierie z prs 12 K,
Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkaniny červeného,
modrého, bieleho alebo
žltého mánkingu, 1 perina.
180 cm. dlhá 120 cm široká
s dvomi podhlavkami, každý
80 cm. dlhý, 60 cm široký
naplnený novým, sivým,
veľmi trvácim mäkkým perím
16 K; polpapierie 20 K; pa-
perie 24 K; jednotlivé periny
10 K 12 K, 14 K, 16 K;
podhlavky 3 K, 3 K 50 h.,
4 K. Periny 200 cm. dlhé
140 cm. široké 12 K, 14.70
K, 17.80 K, 21 K. podhlavky
90 cm. dlhé 70 cm. široké
4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70
Spodné periny z pevného
vrázkovaného grádlu 180 cm.
dlhé, 116 cm. široké 12.80,
14.80 K. Vývez s poštovou
dobierkou od 12 K počnúc
franko. Výmena alebo návrat
dovolené. Za nezopovedné
návrat peňazí obšírny cenník
zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz
č. 826., (Čechy.)„MILL“ OSADA
Nagyösz

Stredoeuropy najväčšia

vino-
hradná-
S-
K-
O-
L-
A.

Z vlášte k odporúčaníu

je kúpa v domácosi
potrebných článkov a
darov aké obsahuje
hlavný so 4000 obra mi
opatrený cenník, ktorý
na žiadosť ochotne, zdar-
ma a franko posielala

HANNS KONRAD
cis. a kráľ. hlavný zásielca
Brüx č. 2845 (Čechy.)

Pri objednavkách na naše ohlasy, prosíme
odvolávať sa vždy na náš časopis.

Lacné česke perie!

5 kilo nové
tmavé driapané
9.60 K, lepšie
12 korún, Biele
mäkké, jak pa-
per 18 K, 24 K.
Biele ako sna
mäkké jak pa-
per, drapané 30,
36, 42 K. — Hor. posteľe.
Z červeného ovatu 1 dobre
naplnená per na, alebo 1 zpodná
perina " cm. dlhá 116 cm. ši-
roká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—
2 metre dlhá, 140 cm., široká K
13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška
80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—,
3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm.
široká K 4.50, a 5.50. Krom toho
shotovujeme vo veľkosti dia vôle.
Trojdielovú srstennú matrac na
jednu postel K 27.— lepšej ja-
kovosti K 38. Zasielky vyše
10 korún franko s poštovou do-
bierkou. Výmena a navrátenie
dovoluje sa pri náhrade porta.
Benedikt Sachsel, Lobes 135.
pri Pilsen (Čechy.)

Oznamy prijíma
administracia

„Krestan“
Szentkirályi-u. 28.

KEĎ KAŠLETE

sie zašľajnovaný,
bez chuti k jedeniu,
zachrípnutý,
máte nátku

trpíte
na zádach
a potíte sa
v noci.

keď cítite v prsiach bolasti a trápa vás katarhálne neduhy, to je znakom toho, že ste sa prechladol alebo dostal influenzu, keď ale ku týmto pred-
znakom choroby pripoji sa ešte i nechuf k jedeniu, môžu z toho povstať
aj iné nebezpečné nemoce, preto aj odporúča sa s odstránením nepatrných
neduhov prekaziť vystúpenie ťažkých nemocí. Tomuto cieľu najlepšie zod-
povie zlatou medailou, diplomom vyznačený **Lipový mäd**
syrup. O výtečnosti tohoto domáceho lieku svedčia početné listiny. Jednu
flašku na prábu za 3 koruny, veľkú flašku za 5 korún, 3 flašky franko
za 15 korún objednať treba s poštovou dobierkou pri výlučnom hlavnom
sklade **Huga Örkény-ho** lekáreň Budapest, Thököly cesta 28. Oddiel 103.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kis-
birtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú
jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od
300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho
farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s
dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne plati, ústav náš požičku nemôže
vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť.
Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ustav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

Tlačou Stephaneuma uč spol. v Budapešti, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.